

202600551

Inspectieraad

De Tweede Kamer
Bureau Woordvoering, Kabinetsformatie
t.a.v. Formateur de heer R.A.A. Jetten
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Cc: Fractievoorzitters Eerste en Tweede Kamer

17 februari 2026

Betreft: Reactie NPD en IR coalitieakkoord

Geachte heer Jetten,

Het Netwerk van Publieke Dienstverleners (NPD) en de Inspectieraad (IR) feliciteren u van harte met uw coalitieakkoord. Wij voelen ons verbonden met veel onderwerpen en benadrukken het belang van een slagvaardige overheid en een sterke democratie.

Als vertegenwoordiging van de publieke dienstverleners en toezichhouders van Nederland zijn wij partners in de uitvoering van uw plannen. Wij gaan graag met uw kabinet om tafel om te spreken over de uitvoering en handhaafbaarheid daarvan en wat er nodig is om deze te verwezenlijken.

Zo bouwen we samen aan een weerbare, innovatieve en gezonde samenleving.

Het verschil maken voor burgers en ondernemers

Een jaarlijkse vereenvoudigingswet is een goede stap om de complexiteit van regels en stelsels structureel aan te pakken. We zullen hier dan ook voorstellen voor blijven ontwikkelen.

De beoogde verbeteringen op het gebied van gegevensdeling, onafhankelijk toezicht en digitalisering zijn noodzakelijk voor de dienstverlening aan burgers en ondernemers. En daarmee voor het verwezenlijken van uw plannen.

Het voornemen om meer ruimte en mandaat te geven voor professionele afwegingen in de uitvoeringspraktijk is ons uit het hart gegrepen. Het daarbij opgenomen adagium dat 'de uitvoering het hoe' bepaalt, onderschrijven wij van harte. Dit vereist een nauwe en goede samenwerking, die op tijd begint zodat er ruimte is om echt mee te denken.

Op dit moment spreekt het kabinet halfjaarlijks met het NPD en IR over de concrete uitvoering en toezicht. We zien uit naar deze bijeenkomsten, omdat wij ervaren dat we daarmee goed de gezamenlijke opgaven en de voortgang daarvan kunnen bespreken. Wij bieden aan dit eventueel ook op locatie te doen, zodat we u kunnen meenemen in de daadwerkelijke uitvoering van beleid en het toezicht daarop.

Wij waarderen dan ook het plan om vaste trialogen tussen politiek, beleid, uitvoering en toezicht te organiseren, en maken daar graag op korte termijn concrete afspraken met u over. Ook staan we open voor andere werkvormen binnen de 'driehoek'. Wij kunnen bijvoorbeeld, vooruitlopend op een uitvoeringstoets, bij beleidsvoorbereiding een sneltoets op uitvoerbaarheid doen. De uitvoeringstoets op de uiteindelijke wetgeving blijft een belangrijk instrument om de politiek een goed definitief inzicht te geven in de gevolgen voor de uitvoering.

Spanningsvelden tussen ambities en benodigde ruimte

Vereenvoudiging, gegevensdeling en digitalisering zijn noodzakelijk voor een slagvaardige en efficiënte overheid. Vereenvoudiging is dringend nodig voor stelsels waar de dienstverlening vastloopt of dreigt vast te lopen. Het akkoord zet in dit verband daarnaast ook terecht ambitieus in op verdere digitalisering. Daarbij merken we op dat, zowel bij vereenvoudiging als digitalisering, geldt dat de kosten meestal voor de baten uitgaan. Wij hebben concrete voorstellen over zowel de kosten als de mogelijke baten.

Het nieuwe kabinet staat voor forse budgettaire opgaven. Wij beseffen dat we daar ook een bijdrage aan moeten leveren.

Daarbij moet wat ons betreft oog zijn voor de nog steeds toenemende taken voor publieke dienstverleners en inspecties. Een toename met een oorsprong in zowel nationale als Europese regelgeving. Dit betekent dat er scherpe keuzes gemaakt moeten worden.

Om de kwaliteit van de dienstverlening en het toezicht te bewaken, zal een nieuwe financiële taakstelling voor uitvoerders en inspecties nadrukkelijk in samenhang met vereenvoudiging, digitalisering en een takenreductie moeten worden bekeken. Hierbij moeten we ervoor waken dat de investeringen die we gedaan hebben in een responsieve overheid niet verloren gaan en dat we blijven innoveren.

Voor het realiseren van deze budgettaire opgaven in de publieke dienstverlening en het toezicht, is het dan wel nodig om heldere normen te stellen. En om aanvullende stapeling van uitzonderingen voor specifieke groepen te voorkomen én terug te dringen.

Bovenstaande vergt politieke en bestuurlijke moed om soms moeilijke en pijnlijke keuzes te maken. Het vraagt ook maatschappelijke acceptatie van die keuzes voor minder brede en fijn vertakte regels.

We willen de komende tijd benutten om in dialoog met de politiek en beleidsmakers hier een goed plan voor te maken.

Samen helpen we Nederland vooruit

De wereld is in beweging en de maatschappelijke uitdagingen zijn groot. De ambities in het coalitieakkoord proberen hier een antwoord op te geven. Aan onze loketten en in de toezichtspraktijk ontmoeten mensen de overheid. Daar kan vertrouwen en bondgenootschap ontstaan. Publieke dienstverleners zijn voor burgers en ondernemers immers het gezicht van de overheid. Zij zien waar het knelt.

*Die geluiden en signalen zijn waardevolle input voor uitvoerbaar en effectief beleid.
Wij dragen daaraan graag bij. Zo helpen we Nederland vooruit.*

We wensen u veel succes bij de start van uw kabinet en het gezamenlijk verwezenlijken van uw ambities.

Namens de publieke dienstverleners van Nederland,

Rodrique Engering

Voorzitter Netwerk van Publieke Dienstverleners
Voorzitter Raad van Bestuur Kamer van Koophandel

Namens de Inspectieraad,

Alida Oppers

Voorzitter Inspectieraad
Inspecteur generaal van het Onderwijs

Inspectieraad

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Netwerk van Publieke Dienstverleners en de Inspectieraad
T.a.v. mevrouw A. Oppers
p/a Sint Jacobsstraat 300
3511 BT Utrecht

Kenmerk: 202600552

Den Haag, 19 februari 2026

Geachte mevrouw Oppers,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik veel brieven, nota's en verzoeken. Ik verricht mijn werkzaamheden op basis van een door de Tweede Kamer aangenomen motie en de daarvoor gestelde termijn. Dat maakt dat ik helaas niet zelf inhoudelijk op uw schrijven kan reageren. Ik vraag hiervoor uw begrip.

Wellicht ten overvloede, zoals op de website (www.kabinetsformatie2025.nl) staat vermeld, worden alle brieven aan de formateur openbaar gemaakt.

Hoogachtend,

R.A.A Jetten
Formateur

Aan de formateur,
Dhr. drs. R.A.A. Jetten
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Bezoekadres
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag

Postadres
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

I www.cybersecurityraad.nl
T 070 751 5333 (secretariaat)
E info@cybersecurityraad.nl

Datum
18 februari 2025

Onderwerp
CSR Brief aan de formateur: reactie
op het coalitieakkoord

Geachte heer Jetten,

De Cyber Security Raad (hierna de raad) feliciteert u van harte met de totstandkoming van de coalitie van D66, VVD en CDA. De raad is blij om te zien dat veel van onze aanbevelingen hun weg hebben gevonden naar het coalitieakkoord. Cybersecurity en digitale weerbaarheid worden beschouwd als een leidend thema binnen uiteenlopende beleidsdomeinen, waaronder (nationale) veiligheid, innovatie en economische groei, digitale autonomie en een productieve overheid.

In deze brief doet de raad u en uw aanstaande kabinet nog een aantal nadere aanbevelingen over de uitvoering van het coalitieakkoord, met name over de benodigde regie, middelen en randvoorwaarden.

Stel meer middelen voor digitale weerbaarheid beschikbaar

De raad constateert dat er in het coalitieakkoord weinig middelen zijn gereserveerd voor de digitale veiligheid. Dit staat op gespannen voet met het terecht door u geschetste beeld van een toenemende geopolitieke instabiliteit en een daarmee samenhangende digitale dreiging. De raad raamde in onze brief aan de informateur de noodzakelijke investeringen op 690 miljoen euro structureel.

Het is begrijpelijk dat deze tijd vraagt om scherpe keuzes, om voldoende middelen voor de krijgsmacht beschikbaar te kunnen maken. Echter, alleen investeren in Defensie houdt Nederland niet digitaal veilig. Het uitblijven van investeringen in digitale weerbaarheid vormt daarom naar de mening van de raad een substantieel risico voor de veiligheid van Nederland. De raad roept het aanstaande kabinet op om bij de efficiency- en subsidietaakstellingen de uitvoering van digitale weerbaarheid zoveel mogelijk te ontzien en mogelijk via deze efficiëncyslag zelfs meer middelen voor de digitale weerbaarheid beschikbaar te maken. Een versterkte regie op beleid, zoals we die in de volgende alinea schetsen, draagt bij aan het efficiënt inzetten van deze middelen. Daarnaast pleit de raad voor het zodanig inzetten van de defensie-investeringen dat deze een breder maatschappelijk rendement opleveren, onder meer door inzet op *dual-use* technologieën zoals AI en cloudvoorzieningen, die bovendien bijdragen aan onze digitale autonomie.

Vul regie op digitale weerbaarheid concreet in

Het coalitieakkoord onderstreept het belang van het voorkomen van versnippering in het cybersecuritystelsel, zowel op beleidsmatig als operationeel vlak; dit leidt tot onsamenshangend beleid en gebrek aan slagkracht.

Om dit tegen te gaan is versterkte regie nodig, die volgens de raad de volgende focus moet hebben:

- De grote dreiging vraagt om operationele organisaties die samenwerken als één front, in lijn met de Nederlandse Cybersecurity Strategie (NLCS). Versterk en verscherp daarom de rollen en mandaten van operationele organisaties binnen het cybersecuritydomein, zoals AIVD, NCSC, MIVD, Defensie en Politie. De

operationele coördinatie is vastgelegd in de Cbw en belegd bij het NCSC, maar werk expliciet verder uit hoe dit in de praktijk werkt. Stuur verder op samenwerking en informatie- en inlichtingenuitwisseling tussen deze organisaties om de operationele slagkracht te versterken. Geef daarom bij de coördinatie op het gebied van monitoring en detectie (p. 15), prioriteit aan 1) het samenbrengen van data over dreigingen, telemetrie en aanvalsoppervlak van politie, inlichtingen- en veiligheidsdiensten en NCSC voor gezamenlijk en datagedreven inzicht, 2) het in samenhang ontwikkelen van producten en diensten op het gebied van monitoring en detectie en 3) het versneld uitvoeren van maatregelen op het gebied van actieve cyberdefensie.

- Focus op publiek-private samenwerking met impact; stel duidelijke prioriteiten. Private organisaties kunnen immers hun tijd en aandacht niet over een eindeloos aantal publiek-private samenwerkingen verdelen. Creëer waar nodig wet- en regelgeving die samenwerking en gegevensuitwisseling (inclusief persoonsgegevens) mogelijk maakt tussen alle betrokken publieke en private partijen en zorg voor structurele middelen voor bewezen effectieve samenwerkingen.
- Voer regie op de overheidsinvesteringen in kennis en innovatie op het gebied van cybersecurity van verschillende departementen. Door deze beter op elkaar aan te laten sluiten kan de impact van deze investeringen worden vergroot. Ook moeten de doelstellingen voor minder risicovolle strategische afhankelijkheden en grotere economische veiligheid gekoppeld zijn aan de investeringsagenda voor cybersecurity, zoals onder meer vastgelegd in de Nationale Technologiestrategie (NTS).
- Vul de doorzettingsmacht en regiefunctie van het CIO-stelsel Rijk concreet in en loop de achterstand van de (rijks)overheid op haar eigen digitale weerbaarheid in. Dit vraagt ook om een verregaande versteviging van monitoring, detectie en *logging* bij (rijks)overheidspartijen, zodat cyberaanvallen tijdig kunnen worden geïdentificeerd en gemitigeerd. Zorg dat hiervoor voldoende middelen worden vrijgemaakt.

De raad mist in het coalitieakkoord aandacht voor de weerbaarheidskloof tussen het midden- en kleinbedrijf en grootbedrijf. De achterblijvende weerbaarheid van het mkb is een risico voor deze bedrijven zelf, maar vormt in toenemende mate ook een kwetsbaarheid voor de vitale infrastructuur. Concreet vraagt dit om voldoende aandacht vanuit het NCSC voor deze bedrijven en om een versnelde uitvoering van het Cyberweerbaarheidsnetwerk (CWN), met duidelijke coördinatie en regie op samenwerking.

Neem op Europees vlak de verbondenheid van digitale autonomie en cybersecurity als uitgangspunt

De coalitie zet in op een sterker en autonomer Europa, onder meer op het terrein van defensie, technologie en industrie. De ambities van de coalitie zijn in lijn met het door de raad geformuleerde tweesporenbeleid: enerzijds structureel investeren in Europese alternatieven, en anderzijds, zolang het gebruik van niet-Europese aanbieders onvermijdelijk blijft, afdwingen van digitale soevereiniteit door middel van bindende afspraken. De raad is blij met deze aanpak van het nieuwe kabinet. Digitale autonomie omvat onder andere het behouden van controle en regie over data en technologie. Sterke cybersecurity draagt daaraan bij. Investeringen in cybersecurity zijn daarom ook meteen een investering in digitale autonomie. Het is dan ook van groot belang dat de respectievelijke bewindspersonen het snijvlak tussen deze domeinen gezamenlijk opzoeken.

Bereid Nederland voor op AI als katalysator voor dreigingen

De coalitie neemt zich voor om te investeren in de technologie van de toekomst; daartoe worden plannen uitgewerkt voor de Nationale investeringsinstelling (p. 65) en het Nationaal Agentschap voor Disruptieve Innovatie (NADI) (p. 28). De raad roept het kabinet op daarbij specifiek aandacht te hebben voor investeringen in het offensief en defensief inzetten van AI bij cyberaanvallen. Het gebruik van AI maakt cyberaanvallen schaalbaarder, complexer en effectiever en zal naar verwachting een disruptieve kracht zijn. De bestaande kennisachterstand op

dit vlak is een groot risico voor de veiligheid van Nederland en Europa. De raad benadrukt daarom de noodzaak van een kennissprong op het gebied van AI gefaciliteerde cyberaanvallen.

Implementeer wetgeving met oog voor uitvoering binnen overheid én bedrijfsleven

Nederland staat voor de opgave om de komende jaren een aanzienlijk aantal nieuwe Europese cybersecurityverordeningen en -richtlijnen te implementeren, waaronder de cyberbeveiligingswet, de Cyber Resilience Act (CRA) en de Cyber Security Act 2 (CSA2). Hiervoor dienen voldoende middelen beschikbaar te worden gesteld, onder meer in de vorm van subsidies om het mkb te ondersteunen bij de naleving (in het geval van de CRA) en voor voldoende capaciteit van toezichthouders. In het coalitieakkoord wordt dit laatste ook benadrukt, maar blijven middelen uit. De grote hoeveelheid aan nieuwe Europese regelgeving maakt een stevige coördinatie op de samenhang, fasering en uitvoering van deze wetgevingstrajecten noodzakelijk om onnodige regeldruk te voorkomen, bijvoorbeeld door waar mogelijk standaarden en meldplichten te harmoniseren. Daarnaast is het essentieel om bij de implementatie van Europese regelgeving, in het bijzonder in het geval van de CSA2, voldoende oog te houden voor de uitvoerbaarheid bij bedrijven, door het toepassen van maatwerk waar noodzakelijk.

Investeer in het opleiden van voldoende (technische) experts

De raad maakt zich zorgen over het ontbreken van aandacht in het coalitieakkoord voor het aanpakken van het groeiend tekort aan cybersecurityspecialisten. Dit is niet alleen een veiligheidsrisico, maar remt ook de innovatiekracht en de economische groei van Nederland. Wij vragen u hiervoor komende regeerperiode alsnog versterkt op in te zetten.

Tot slot

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de ambitieuze agenda uit uw coalitieakkoord. Hiervoor is intensieve samenwerking tussen publiek, privaat en wetenschap - zoals u zelf ook constateert - noodzakelijk. Dit geldt bij uitstek voor cybersecurity. Daarom zal de CSR uw kabinet ook in de komende kabinetsperiode gevraagd en ongevraagd terzijde staan met advies over cybersecurityvraagstukken.

Wij kijken uit naar de samenwerking met de betrokken bewindspersonen op cybersecurity en digitale autonomie en bieden, via u, van harte aan om deze brief in een gesprek met hen nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Marc Kuipers
Covoorzitter publieke sector

Sylvia van Es
Covoorzitter private sector

Over de Cyber Security Raad

De Cyber Security Raad is een nationaal en onafhankelijk adviesorgaan van het kabinet en is samengesteld uit hooggeplaatste vertegenwoordigers van publieke en private organisaties en de wetenschap. De raad zet zich op strategisch niveau in om de cyberweerbaarheid in Nederland te verhogen. Door de unieke samenstelling van de raad (publiek-privaat-wetenschap) is het mogelijk om prioriteiten, knelpunten en incidenten vanuit diverse invalshoeken strategisch te benaderen en een integrale visie op kansen en bedreigingen te ontwikkelen.

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Cyber Security Raad
T.a.v. dhr. M. Kuipers en mw. S. van Es
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag

Kenmerk: 202600554

Den Haag, 20 februari 2026

Geachte heer Kuipers en mevrouw Van Es,

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik veel brieven, nota's en verzoeken. Ik verricht mijn werkzaamheden op basis van een door de Tweede Kamer aangenomen motie en de daarvoor gestelde termijn. Dat maakt dat ik helaas niet zelf inhoudelijk op uw schrijven kan reageren. Ik vraag hiervoor uw begrip.

Wellicht ten overvloede, zoals op de website (www.kabinetsformatie2025.nl) staat vermeld, worden alle brieven aan de formateur openbaar gemaakt.

Hoogachtend,

R.A.A Jetten
Formateur

202600555

Beste mevrouw Dilan Yeşilgöz, meneer Rob Jetten en meneer Henri Bontenbal

Ik zal me even voorstellen.

Mijn naam is [REDACTED]. Ik kom uit Oekraïne. Ik ben moeder van tweeling jongens. Ik ben een vrouw van een Nederlandse man. Ik ben docent Engels op een christelijke VMBO – school.

Ik ben 41 jaar oud en tot laatste tijd woonde ik mijn hele leven in Oekraïne, in stad Rivne. Ik ben daar geboren en opgegroeid. Mijn hele familie woont daar. Mijn gewone en stabiele leven is daar gebeven. Na mijn afstuderen aan de universiteit heb ik 14 jaar als docent Engels in college gewerkt. Ik leefde een eenvoudig en stabiel leven.

Ik woonde in mijn eigen huis, sliep in mijn eigen bed, at van mijn eigen bord, voedde mijn kinderen op, ging eens in drie maanden naar mijn kapster en een keer per maand naar schoonheidssalon. Alles was van mij en begrijpelijk. Ik hield van mijn leven en van alle mensen daarin.

Het enige wat ik niet had was een volwaardig privéleven. Nadat ik van mijn man scheidde bleef ik alleen(een brief is niet genoeg om u alles te vertellen). Ik zou een boek moeten schrijven..). Familie is voor mij heel belangrijk. Ik voelde mij erg eenzaam. En toen, in januari 2020 schreef [REDACTED] mij online. In februari vloog hij naar Oekraïne om mij en mijn kinderen persoonlijk te ontmoeten. Dit was vlak voor de coronacrisis en lockdown. [REDACTED] had een slechte ervaring met vrouwen. En ik had ook een slechte ervaring met een slecht huwelijk. We vonden elkaar ondanks de grote afstand.

Ik wist heel weinig over Nederland – de kaas, de tulpen, Amsterdam. Ik had er nooit van gedroomd om een toeristische reis naar Nederland te maken, en zeker ik had nooit gedacht dat ik hier zou wonen, werken, Nederlands taal praten en dat mijn kinderen hier zullen opgroeien en studeren.

En vandaag heb ik de moed verzameld om een brief te schrijven aan de meest invloedrijke politici van het Koninkrijk der Nederland zelf. Dit is een belijdenisbrief, een brief van hoop.

Hier wil ik graag bedanken. Hartstikke bedankt voor jullie stabiele en onwrikbare steun aan Oekraïne.

Nederland is zo'n klein land, maar de hulp die jullie bieden is enorm. Dank jullie wel!

Het is een enorme financiële steun.

En hoeveel Oekraïense mensen die de oorlog ontvluchtten, hebben hier in Nederland een veilig onderkomen gevonden!

Jullie hulp is goud waard!

Maar ik begin involgorde.

Mijn relatie met [REDACTED] ontwikkelde zich. Hij vloog naar ons toe en ik vloog met de kinderen naar Nederland. Wij waren al bezig met het plannen van onze toekomst in Nederland.

[REDACTED] arriveerde met Kerstmis in december 2021. Alles was goed – geweldige feest – en familiesfeer. Twee weken later [REDACTED] terug naar Nederland, maar zijn hart had geen vrede. Er was veel informatie in het nieuws over de aanstaande oorlog. Was ook informatie dat Rusland zou aanvallen en dat er veel Russische soldaten aan de Oekraïense grens stonden.

Er was te weinig deze informatie in het Oekraïense nieuws. We waren allemaal kalm. We werken, deden onze gewone dingen.

Maar [redacted] stond erop dat de kinderen en ik naar hem toe zouden vliegen. Dat was hele drama met tickets, omdat luchtvaartmaatschappijen vluchten begonnen te annuleren. Maar op 16 februari waren mijn kinderen en ik in Amsterdam. En een week later, op 24 februari viel Rusland Oekraïne aan. Het was een angstaanjagende ochtend.

Ik zal [redacted] eeuwig dankbaar zijn dat mijn kinderen zich niet in een koude kelder hebben verstopt voor raketten en drones, dat ze geen explosies hebben gehoord en dat ze niet drie dagen in de rij hebben gestaan om de Oekraïense – Poolse grens om over te steken.

We wonen nu al vier jaar in Nederland.

Eerst woonden we in Twello. [redacted] had daar een bloemenzaak. Na de coronacrisis ging het niet zo best. Toen verhoogde de verhuurder de huur. [redacted] probeerde op de een andere manier toch het hoofd boven water te houden.

Mijn kinderen waren zeven jaar oud toen ze in Nederland begonnen. Ze leerden in 4 maanden Nederlandse taal op de ISK school. Dat was helemaal niet makkelijk. En het ging niet om studeren, maar om de situatie met andere kinderen. [redacted] waren de jongsten, de enige blanke kinderen met blauwe ogen en nog tweeling... Als je te veel verschilt van anderen, dan kunnen die anderen heel wreed zijn. Er waren momenten van wanhoop, en we zeiden tegen de jongens dat we een andere school zouden zoeken. Ze waren nog erg jong, maar ontzettend gemotiveerd en sterk. Ze vertelden ons dat we niet wisten hoe het op een andere school zou zijn, misschien nog wel erger. Ze zeiden dat we gekomen waren om de taal te leren, dus dat zouden we doen en dan naar een gewone school gaan. En dat deden ze. Alle leraren waren in shock. Maar op basisschool waren ze de eerste 5-6 maanden sowieso al rare snuiters. Maar het was beter. En het volgende schooljaar hadden mijn kinderen veel vriendjes en vriendinnetjes en werden ze de slimste leerlingen van de klas, ze zaten in de plusgroep. Immers, hun harten bleven vriendelijk en open voor deze wereld. We verlieten elke ouders gesprek met tranen van geluk en trots.

Tijdens de eerste maanden van mijn verblijf in Nederland hielp ik in de gemeente met vertalen de informatie en documenten voor Oekraïense mensen die begonnen aan te komen. Ik hielp ook bij de huisarts met vertalen en bij de school. Mijn Engels heeft mij dus heel erg geholpen.

Het eerste jaar spraken we thuis alleen Engels. Daarna schakelden de kinderen helemaal over op Nederlands en ik volgende hen.

Ik heb mijn universitaire diploma's gelegaliseerd.

Sinds september 2022 werkte ik op school in Hall als onderwijsassistent. Ik had een contract voor een jaar. De klas waar ik werkte was speciaal bedoeld voor de Oekraïense kinderen om taal te leren. De kinderen volgden daar een jaar onderwijs en stapten daarna over naar andere scholen. In die tijd studeerde ik ook Nederlandse taal en in de zomer 2023 heb ik alle examens van inburgering op niveau B1 gehaald. Dit jaar in september kunnen we naturalisatie aanvragen.

In de bloemenwinkel van [redacted] alles ging nog slechter. Hij moest de stekker eruit trekken. [redacted] was er kapot van. Hij was verantwoordelijk voor twee kinderen en mij. We woonde in kleine gehuurde appartementje. Alle kosten moesten betaald worden. Het was een moeilijke tijd.

[redacted] zit zijn hele leven in bloemen. Dus hij ging op zoek naar een plek om te beginnen. In Twello konden we niets vinden. Maar op advies van de accountant hebben we onze aandacht gericht op twee bloemenwinkels in Zuid – Holland die te koop stonden. De account zei dat hij daar goede vooruitzichten zag.

Wij hebben besloten om deze winkels te kopen. [REDACTED] had niet genoeg geld. Ik heb mijn persoonlijke spaargeld geïnvesteerd. [REDACTED] investeerde alles wat hij had. De rest moeten we over 5 jaar afbetalen.

We hebben dus een bloemenwinkel in Gorinchem en een in Hendrik Ido Ambacht. De naam van onze winkels is [REDACTED] Want we hebben ze gekocht voor onze mooie toekomst.

We woonden nog steeds in Twello. Het was lastig om alles te doen op afstand. En het vinden van huisvesting was nog moeilijker. In de zomer 2024 konden we een huurhuis vinden in de particuliere sector in Gorinchem. Aan de ene kant waren we blij, aan andere kant betekende het een nieuwe school voor de kinderen... en wie weet hoe het zal aflopen weer. Nog een punt – het huurcontract is maar voor 2 jaar.

We nemen een risico. We investeerden al ons geld in de winkels. We konden niet alles goed doen vanaf een afstand. We besloten te verhuizen en hard te werken aan onze toekomst. Dat deden we dus.

De nieuwe school voor de jongens begon vanaf de eerste week slecht. De jongens kwamen er weer bovenop. Alles wat ze meemaakten, maakte ze sterker. Maar mijn hart doet pijn als ze met blauwe plekken op hun benen van school thuiskomen. Ik begrijp dat ik ze hierheen heb gebracht. Ik ben verantwoordelijk voor ze. Mijn zonen zijn mijn alles!

Het gaat nu goed met ze. [REDACTED] hebben weer vrienden en respect in de klas. Ze zijn weer de slimste. Ondanks alles zijn mijn kinderen nog steeds vriendelijk, beleefd en zeer empathisch. In één zomer behaalden ze hun ABC – zwemdiploma. De jongens zitten op korfbal. Daarnaast hebben [REDACTED] extra Engels en Wiskunde lessen. Op school zitten ze in de plusgroep. Dit is een heel belangrijke periode op de basisschool. De jongens zitten momenteel in groep 7. Tijdens het laatste gesprek met de juf vorige week zei ze dat als het zo doorgaat, [REDACTED] in aanmerking komen voor het gymnasium. [REDACTED] en ik zijn erg trots op de jongens. We willen absoluut niet meer van school veranderen. De jongens verdienen een normale leeromgeving en stabiele leven!

Nadat we naar Gorinchem verhuisden, konden we de winkels flink verbeteren. Een van de meest positieve aspecten is dat we hebben heel veel vaste klanten kregen.

We hebben altijd verse bloemen en eerlijke prijzen. Dat komt doordat [REDACTED] zelf op de veiling inkoop en de bloemen en planten zelf naar de winkels brengt. [REDACTED] bezorgt de bestellingen zelf. Ik werk ook in de winkel in Gorinchem (24 uur per week). Ik help klanten, maak boeketten, ik praat met onze medewerkers over onze ideeën en plannen, zodat we verstandig kunnen plannen (leidinggevende functie), zeker doe ik sociale media voor de winkel.

Ik ben in december 2024 bij de VMBO christelijke middelbare school gaan werken in Gorinchem. Ik begon te werken tijdens de zwangerschap van een andere docent Engels. Maar daarna kreeg ik een jaar contract voor een jaar aangeboden. Ik werk twee dagen per week op school. De rest van de tijd probeer ik te balanceren tussen thuis en werk in de winkel.

Dus we allebei werken heel veel.

Een paar weken geleden zijn we naar de accountant geweest. Hij zei dat het nog steeds niet goed genoeg gaat in de winkels. En dat is niet verwonderlijk. Het is erg moeilijk om te concurreren met supermarkten waar staan best wel veel bloemen (zeker andere kwaliteit dan bij ons, maar ook het is andere prijs...) en er is Action met veel potten, mandjes en zijde bloemen. Wij zijn een relatief klein bedrijf. We betalen veel belasting, huur, salarissen en nog veel kosten... de eerste 3-4 jaar van elk

bedrijf vergen investeringen en aandacht. Wij doen er alles om alles te laten slagen. We hebben alleen wat meer tijd nodig. De winkel in Gorinchem heeft een positieve toekomstvisie. Maar we moesten de winkel in Hendrik Ido Ambacht begin dit jaar sluiten. We hebben veel geld, tijd en energie geïnvesteerd... maar er is geen potentieel voor ontwikkeling. We richten al onze aandacht dus op de winkel in Gorinchem. We hebben veel vaste klanten, zakelijke klanten en we hebben nog zakelijke klanten van andere bloemist die gestopt is op 14 februari in Sliedrecht gekocht. Onze accountant ziet positieve vooruitzichten.

Maar ons grootste probleem is dat het huurcontract van het huis afloopt op 1 juli 2026. En dat is de reden waarom ik deze brief schrijf. De eigenaar wilt de woning verkopen. Helaas kunnen we het huis niet kopen omdat onze financiële situatie niet goed genoeg is voor een hypotheek. Er zijn bijna geen huurwoningen in Gorinchem. En als er iets is, komen er massa's mensen die deze woning graag willen huren. En de eigenaar heeft de keuze tussen 30-40 mensen. We hebben geen recht op een sociale huurwoning. Ons inkomen is daarvoor te hoog en ons inkomen is te laag voor een hypotheek. Het is een vicieuze cirkel. Maar voor zover wij weten, duren de wachtrijen voor sociale huurwoningen jaren, soms zelfs decennia. We waren geïnteresseerd in een particulier lening. Maar de rente is te hoog. Nu betalen we beetje meer dan 1 800 euro huur per maand. En nog 200 euro voor energiekosten.

We hebben alle makelaarskantoren in Gorinchem bezocht. En natuurlijk meer dan eens!

Mijn dag begint met een bezoek aan Funda en eindigt met het bekijken van advertenties voor huurwoningen. Dit is een soort eindeloos en hopeloos verhaal dat al een half jaar aan de gang is...

Gedurende al die tijd werden we alleen maar twee keer uitgenodigd om een huurwoning te kijken. Maar we werden niet gekozen...

We kijken niet alleen maar naar Gorinchem, maar ook alle dorpen. Als we iets 20km. verder kunnen vinden.. zijn we ook blij. Maar er is ook niks voor ons...

De kans is dus enorm groot dat we in 5 maanden op straat staan. Ik ben hier erg bang voor. Ik slaap erg slecht en leef in constante stress. De nachtmerries zijn bijna elke nacht hetzelfde... dat ik met de kinderen terug ben gegaan naar Oekraïne, alles is gebroken, geen werk voor mij meer, mijn kinderen mogen niet naar school. Ik word midden in de nacht wakker van angst. Er zijn geen Russische soldaten in mijn geboortestad. Maar er vliegen elke dag en nacht Russische drones en raketten over. Op zaterdag 7 februari schoten Oekraïense luchtafweerdrones neer, en een stuk van een Russische drone belandde in mijn tuin, het was ongeveer 20 meter van mijn huis.

En aan de andere kant, was alles wat we hier hebben meegemaakt voor niets?

Ik heb geen recht om mijn kinderen naar Oekraïne te brengen! Het is niet humaan en ook niet normaal gedrag voor een moeder om haar kinderen in gevaar te brengen! We hebben daar een huis, maar het is er gevaarlijk. En hier lopen we een enorm risico om op straat terecht te komen. Mijn hart is gebroken van wanhoop! Is er iemand op deze wereld die me wil helpen...?

De basisbehoefte van ieder mens is veiligheid. Dat omvat de woning, schoon lucht om te ademen, schoon water en voedsel. Natuurlijk weten jullie dat zonder mij. Ik probeer gewoon in contact te komen met jullie – de mensen die invloed hebben en het begrijpen alles!

Beste mevrouw Yeşilgöz , meneer Jetten en meneer Bontenbal!

Ik begrijp dat de woningcrisis in Nederland enorm is! Als politici die een regeringscoalitie vormen, denken jullie groots. Jullie werken aan het welzijn van hele land. Ik ben alleen een vrouw tussen

andere. Maar mijn gezin, mijn kinderen zijn mijn hele wereld, mijn alles! Ik voel me niet gehoord en niet gezien.

Ik hoop dat jullie mijn vraag niet onbeleefd vinden.

Willen jullie ons helpen?

Ik vraag niet of jullie kunnen ons helpen, want ik weet zeker dat jullie verstand van die probleem hebben en dat jullie bovendien over voldoende bekwame mensen beschikken op het gebied van kredietverlening, bouw bedrijven, huurcorporaties. Mijn vraag is dus of iemand van jullie mij en mijn gezin zou willen helpen met specifieke verzoeken?

Natuurlijk begrijp ik dat jullie in Den Haag werken. Maar er zijn mensen van jullie partijen in bijna elke gemeente! We hebben echt hulp nodig! We zijn goede mensen, we hebben alleen maar iemand nodig die echt slim is en competent!

█ als ondernemer heeft nog niet goede cijfers van de laatste 3 jaar. Maar ik werk officieel al die jaren. Ik heb inkomsten van de winkel (24 uur per week) en van school (0,43 part time).

Ik heb ook kleine spaarrekening.

Ik denk dat als we iemand kunnen vinden die gespecialiseerd is in hypotheek, we een kans hebben om iets te kopen. We hebben maar iemand nodig wie wilt met ons mee te denken en met ons mee te doen!

Ik geloof in God en vraag God om hulp. Maar Hij kent geen andere handen dan die van mensen om te helpen. Misschien zal God ons helpen met jullie handen en jullie harten.

Ik weet niet precies welke opties kunnen wij in deze moeilijke situatie hebben. We zouden blij zijn als het bouwbedrijf of de bank ons een hypotheek zou verstrekken. We betalen al behoorlijk wat huur. Als we voor ons huis zouden betalen, zou aanzienlijk deel ervan al betaald zijn. We zouden zeker heel blij zijn als we een hypotheek konden krijgen. Als een particulier of bedrijf ons maar een hypotheek kon verstrekken tegen een normale, in plaats van een opgeblazen, rente. Als iemand ons zou geloven dat we kunnen betalen, maar we hebben nog geen uitstekende financiële documenten van de afgelopen 3 jaar van de bloemen winkel. Of misschien heeft de gemeente wel huisvesting achter de hand voor specifieke noodsituaties zoals de onze. Ik schreef ook een brief naar de burgemeester van Gorinchem.

Als we al anderhalf jaar zo'n hoge huur betalen, waarom kunnen we dan de hypotheek niet betalen?

Gisterenavond zat ik zeker weer op Funda. Er is een huur huis in Gorinchem die kost 3 200 euro per maand. En er zijn nog twee klein appartementjes met 1 slaapkamer.

Maar er is grote keuze huizen te koop. Dus het is voor mensen winstgevender om te verkopen dan om te verhuren.

In de naburige gemeente, in de dorp Poederrijen .....zijn ze van plan dit jaar een complete straat te bouwen. Ik heb een huizen gezin 88m2. die kost 340.000. Natuurlijk gaat het ook om geld. Maar het is echt mogelijk om zo'n hypotheek af te betalen! Een compacte, moderne en eigen woning is een fantastische droom! Maar ze gaan alleen maar twee van zulke huizen te bouwen. Ik durf me niet eens voor te stellen hoeveel gezinnen op deze advertentie zullen reageren!

Zeker hebben we vanochtend naar die makelaardij gebeld. Ze zeiden dat gemeente gaat zelf kiezen wie mag die huizen kopen.

Maar voor ons sowieso de grootste vraag is hypotheek aanvragen!

En daarna, wat moeten we doen om 1 van die 2 huizen te kopen? Moet ik parachutespringen? Moet ik 20 meter diep duiken zonder duikuitrusting? Moet ik de lambada dansen in de regen? Wat moet er gebeuren om iemand, wie beslissingen neemt zei: "Ja! Jullie zijn goed genoeg! Jullie en jullie kinderen verdienen het om in een huis te wonen, niet in een kartonnen doos."

We zijn goede mensen! We werken eerlijk, we betalen belasting. Onze winkel heeft 5 medewerkers in dienst, die we een salaris betalen. We hebben twee fantastische kinderen! En we kunnen de hypotheek betalen, als we de huur van 1800 euro ook kunnen betalen!

Jullie beschikken ongetwijfeld over vele mogelijkheden en zeer bekwame adviseurs. In combinatie met jullie goedhartigheid kan alles goed komen.

Ik hoop echt dat jullie ons willen helpen.

De basisbehoefte van ieder mens is een thuis. Maar voor ons het is de grootste droom.

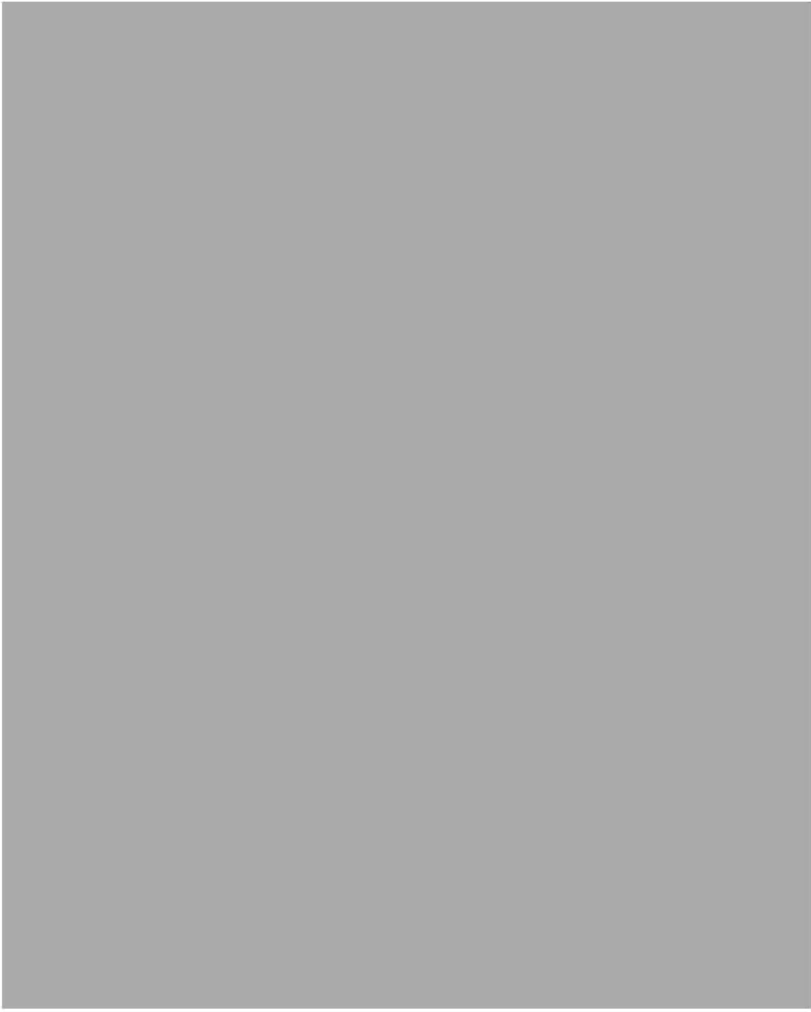
Ik hoop oprecht dat jullie in deze drukke tijd de tijd kunnen vinden om mijn brief te lezen.

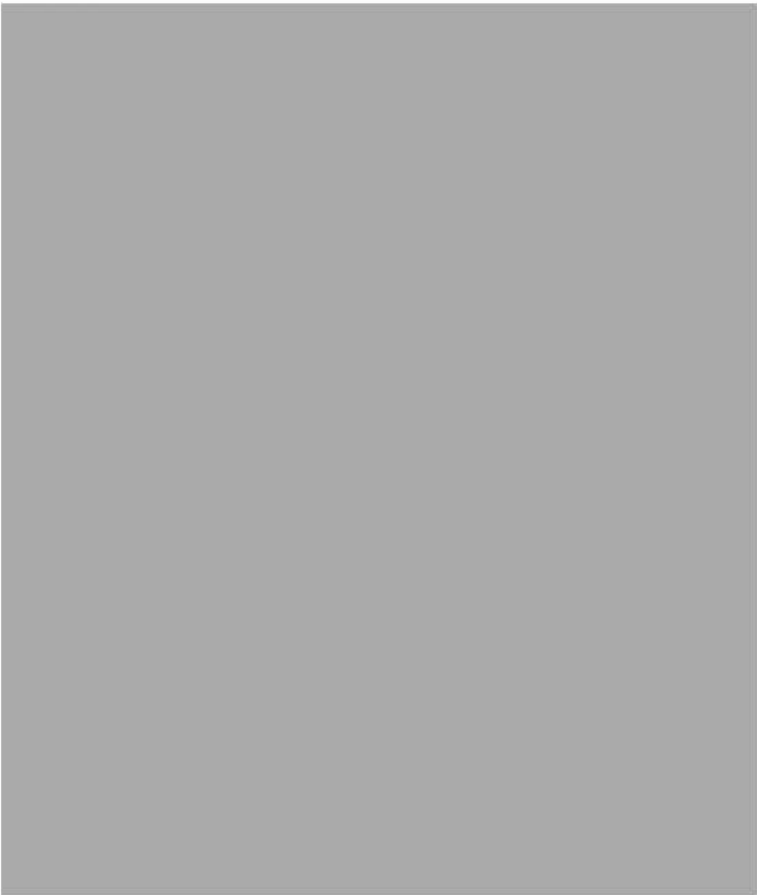
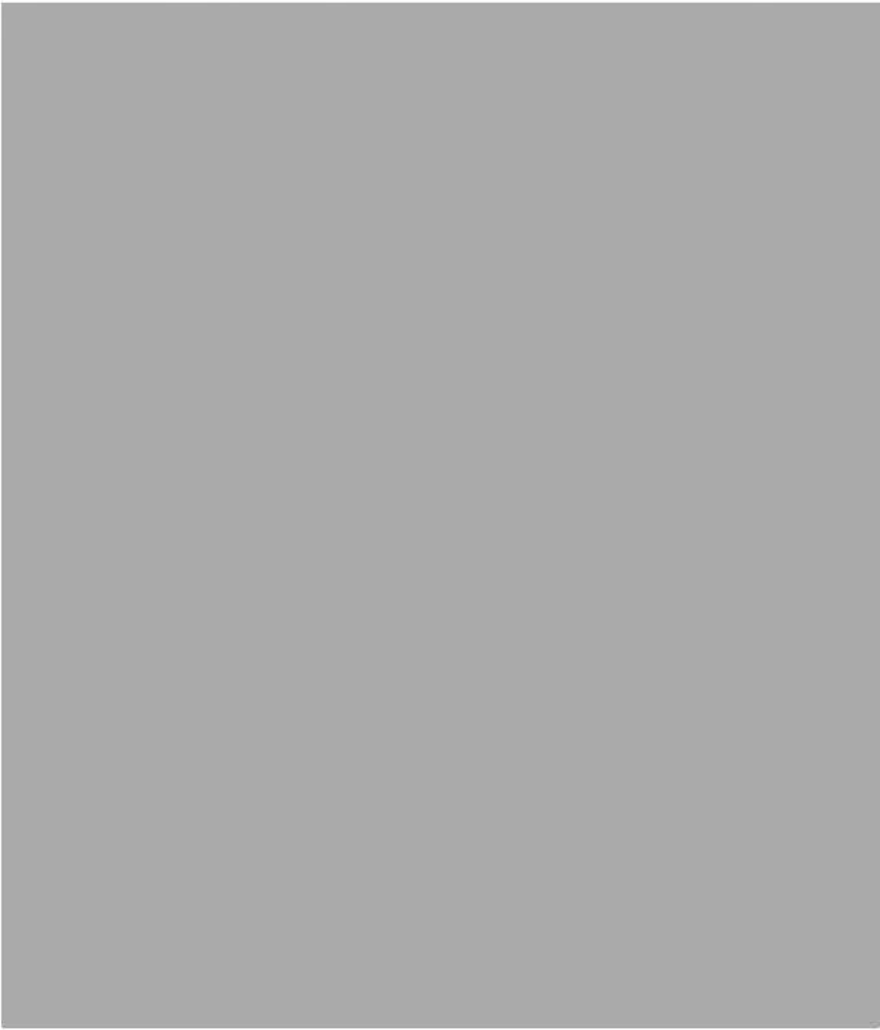
Ik geloof dat mijn woorden jullie harten zullen raken.

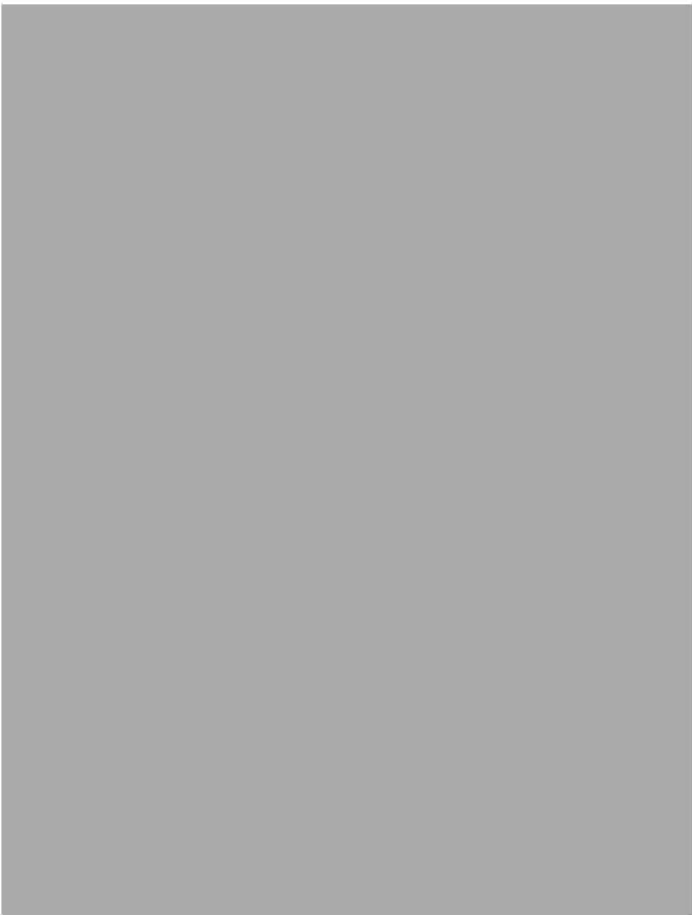
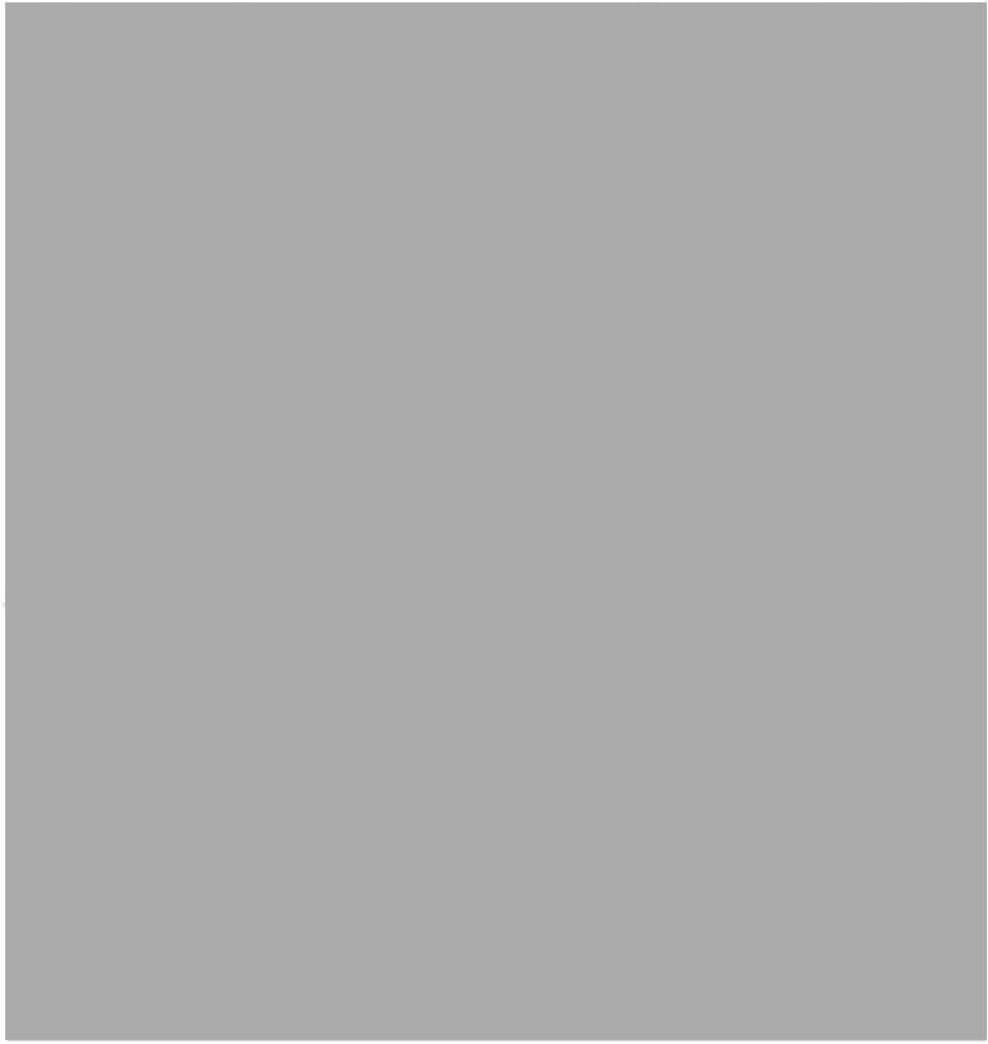

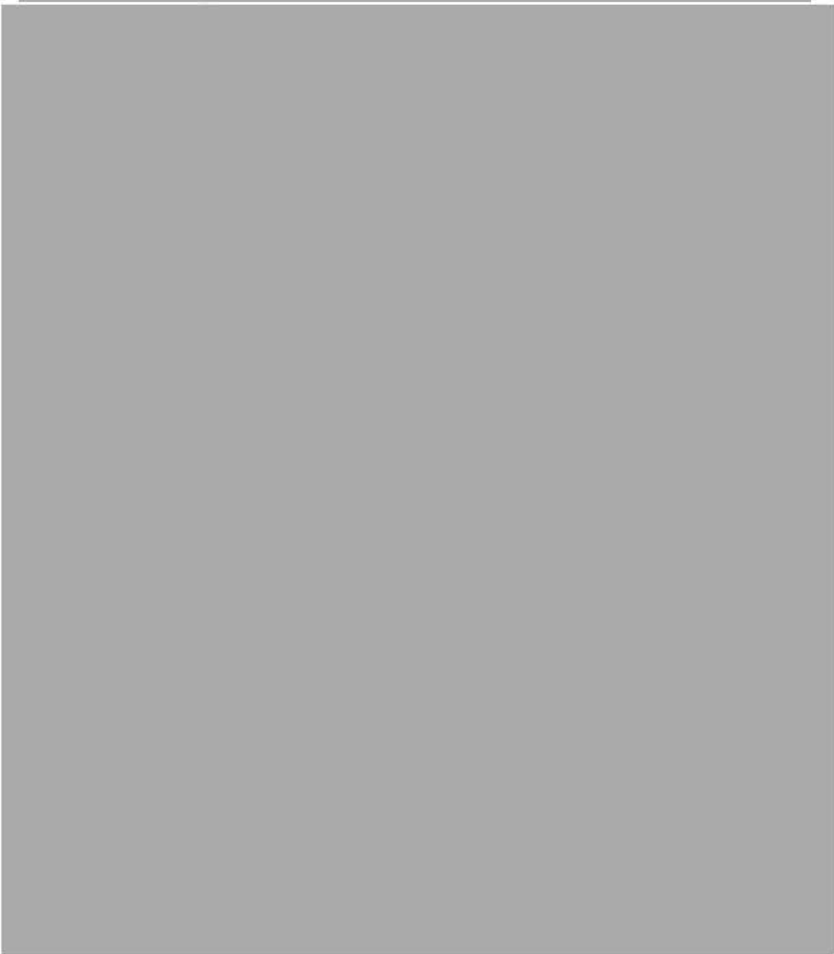
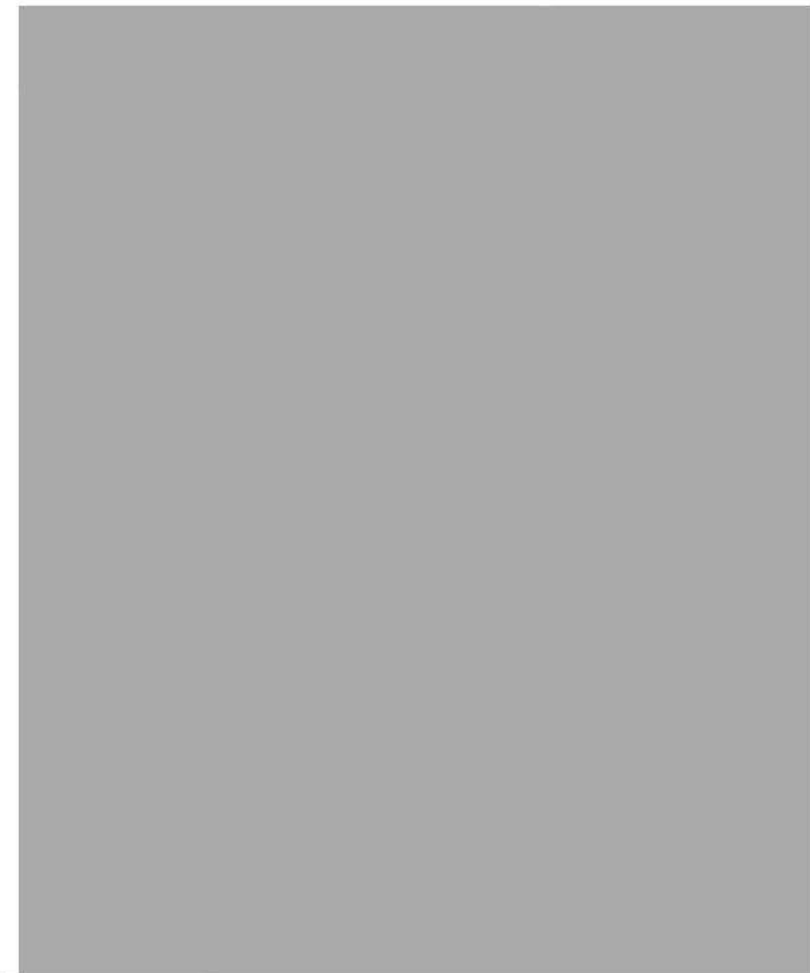

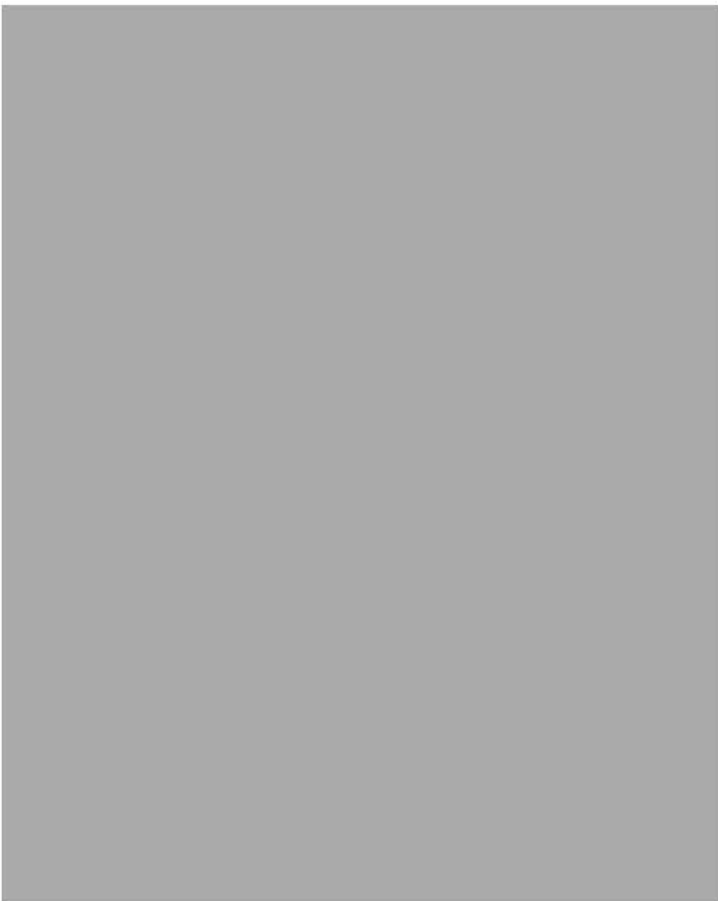

the 1990s, the number of people in the world who are living in poverty has increased from 1.2 billion to 1.6 billion (World Bank 2000).

There are a number of reasons for this increase in poverty. One of the main reasons is the rapid population growth in the developing world. The population of the world is expected to reach 8 billion by the year 2025 (United Nations 2000). This rapid population growth is putting a strain on the world's resources, particularly in the developing world.

Another reason for the increase in poverty is the rapid technological change in the developed world. The rapid technological change is creating a large number of jobs in the developed world, but it is also creating a large number of jobs in the developing world. The rapid technological change is also creating a large number of jobs in the developing world.

There are a number of ways in which the world can reduce poverty. One of the most important ways is to improve the world's infrastructure. This includes building roads, bridges, and schools. It also includes improving the world's health care system. Another important way is to improve the world's education system.

There are a number of ways in which the world can improve its infrastructure. One of the most important ways is to build roads and bridges. This will help to improve the world's transportation system. Another important way is to improve the world's health care system. This will help to improve the world's health care system.

There are a number of ways in which the world can improve its education system. One of the most important ways is to improve the world's primary education system. This will help to improve the world's primary education system. Another important way is to improve the world's secondary education system.

There are a number of ways in which the world can improve its health care system. One of the most important ways is to improve the world's primary health care system. This will help to improve the world's primary health care system. Another important way is to improve the world's secondary health care system.

There are a number of ways in which the world can improve its economic system. One of the most important ways is to improve the world's primary economic system. This will help to improve the world's primary economic system. Another important way is to improve the world's secondary economic system.

There are a number of ways in which the world can improve its social system. One of the most important ways is to improve the world's primary social system. This will help to improve the world's primary social system. Another important way is to improve the world's secondary social system.

There are a number of ways in which the world can improve its political system. One of the most important ways is to improve the world's primary political system. This will help to improve the world's primary political system. Another important way is to improve the world's secondary political system.

There are a number of ways in which the world can improve its cultural system. One of the most important ways is to improve the world's primary cultural system. This will help to improve the world's primary cultural system. Another important way is to improve the world's secondary cultural system.

There are a number of ways in which the world can improve its environmental system. One of the most important ways is to improve the world's primary environmental system. This will help to improve the world's primary environmental system. Another important way is to improve the world's secondary environmental system.

There are a number of ways in which the world can improve its overall system. One of the most important ways is to improve the world's primary overall system. This will help to improve the world's primary overall system. Another important way is to improve the world's secondary overall system.

Bureau Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Kenmerk: 202600556

Den Haag, 20 februari 2026

Geachte mevrouw

Dank voor de brief die ik van u mocht ontvangen.

In het kader van mijn werkzaamheden ontvang ik veel brieven, nota's en verzoeken. Ik verricht mijn werkzaamheden op basis van een door de Tweede Kamer aangenomen motie en de daarvoor gestelde termijn. Dat maakt dat ik helaas niet zelf inhoudelijk op uw schrijven kan reageren. Ik vraag hiervoor uw begrip.

Wellicht ten overvloede, zoals op de website (www.kabinetsformatie2025.nl) staat vermeld, worden alle brieven aan de formateur openbaar gemaakt.

Hoogachtend,

R.A.A Jetten
Formateur